

Raadhuisplein 1
7811 AP Emmen
t. 14 0591
f. 0591 685599

Postbus 30001
7800 RA Emmen
e. gemeente@emmen.nl
i. gemeente.emmen.nl

Aan de raad van de gemeente Emmen

**Ontwikkeling, Beleid en
Directiestaf**

team
OBD-SO

ons kenmerk	uw kenmerk	bijlage	behandeld door	BSN
17.091830		5	A.H. Reuvers	
datum	telefoon	fax	e-mail	
7 december 2017	14 0591		gemeente@emmen.nl	
onderwerp				
Motie 19 "gezond leren leven begint als je jong bent"				

Geachte leden van de raad,

Bij de behandeling van de Kadernota 2018 op 29 juni 2017 heeft de raad de motie van de fractie van D'66 betreffende "gezond leren leven begint als je jong bent" unaniem aangenomen.

Deze motie verzoekt ons college na een quickscan te hebben gehouden:

- in 2017 te komen tot een integraal, meerjarig aanvalsplan gezond leven voor kinderen en jongeren in de lijn van het voorgaande;
- en de gemeenteraad dit aanvalsplan te laten vaststellen voor het einde van de raadsperiode;
- en bij de voorbereiding van de begroting van 2018 alvast rekening te houden met de inzet van de benodigde middelen hiertoe.

Waarbij de raad onder andere constateert dat de gemeente Amsterdam een aantal jaren geleden een succesvolle, meerjarige aanpak gericht op gezond gewicht heeft opgestart.

Quickscan

Op verzoek van uw raad hebben we eerst een quickscan gehouden.

We hebben geïnventariseerd wat er al gebeurt in Emmen om de huidige situatie, waarin veel kinderen kampen met overgewicht, positief te veranderen. Ook hebben we gekeken wat er zou moeten gebeuren om de Amsterdamse Aanpak gezond gewicht in Emmen te implementeren. Tenslotte hebben we gekeken welke financiële consequenties deze aanpak voor de gemeente Emmen en onze ketenpartners heeft.

Wat doen we al in Emmen

In Emmen wordt al op veel fronten ingezet om gezondheid te bevorderen. Zowel vanuit de gemeente zelf, als door partijen en individuen in onze gemeente. Dit betreft een heel breed scala aan initiatieven.

Voor een aantal partijen en beroepsbeoefenaars, waaronder de buurtsportcoaches is het werken aan een gezonde leefstijl en het voorkomen van overgewicht vast onderdeel van hun werkzaamheden.

Bijlage 1 geeft een overzicht van de partijen die actief zijn, welke activiteiten ze ontplooiën en welke interventies in Emmen plaatsvinden op het gebied van gezondheidsbevordering. Dit is een niet uitputtende lijst van wat er op dit moment bekend is.

Wat is de Amsterdamse aanpak?

In de gemeente Amsterdam heeft 1 op de 5 kinderen en jongeren overgewicht of obesitas. Dit heeft ernstige gevolgen voor hun gezondheid op korte en lange termijn. Daarom zet de gemeente flink in op het voorkomen en terugdringen van overgewicht bij kinderen, met als doel: alle Amsterdamse kinderen op gezond gewicht in 2033.

Om gezond op te kunnen opgroeien hebben kinderen de inzet van iedereen nodig. Ten eerste die van het kind zelf en zijn ouders, maar ook die van professionals in het onderwijs, de zorg, welzijn- en buurtorganisaties, sportclubs en bedrijven. Met de Amsterdamse Aanpak Gezond Gewicht werkt de gemeente Amsterdam samen met andere partijen aan een gezond gewicht voor de Amsterdamse jeugd.

De clusters van de Amsterdamse aanpak zijn:

Preventie

1. 1000-dagen aanpak (kinderen 9 maand tot 2,5 jaar en hun ouders)
2. Scholenaanpak (kinderen 2,5 - 12 jaar)
3. Buurtenaanpak (kinderen 9 maanden - 12 jaar)
4. Aanpak gezonde omgeving (kinderen 2,5 -12 jaar en jeugd 12 jaar en ouder uit risicogroepen)

Curatie

5. Aanpak kinderen met overgewicht en obesitas (kinderen 2,5 -12 jaar en jeugd 12 jaar en ouder uit risicogroepen)

Faciliterend, secundair

6. Lerende aanpak (uitvoerders, opvoeders, professionals etc.)
7. Digitale voorzieningen (kind, opvoeders, uitvoerders, professionals)
8. Communicatie

In bijlage 2 vindt u het programmaplan 2015-2018 Amsterdamse aanpak gezond gewicht.

Wat kost de Amsterdamse aanpak

Hoewel de gemeente Amsterdam ons nog geen informatie gegeven heeft over de exacte kosten van de Amsterdamse aanpak, kunnen we wel een indicatie geven op grond van eigen onderzoek. In het uitvoeringsprogramma 2016 Amsterdamse aanpak gezond gewicht was ruim 5,6 miljoen euro begroot hiervoor. In de Amsterdamse begroting 2017 staat het volgende voor onderzoek en gezondheidsbevordering: *Met de aanpak Gezond gewicht en het Instituut Sarphati wordt de gezondheid van de jeugd, volwassenen en ouderen in Amsterdam bevorderd (€ 12,2 miljoen).*

We hebben wel een schematisch overzicht ontvangen van welke activiteiten ontplooid worden en welk type activiteiten door de verzekeraar en welke activiteiten door de gemeente zouden moeten worden betaald (zie bijlage 3). Daaruit blijkt dat het overgrote deel van de kosten van preventie voor rekening van de gemeente komt. Daarbij moeten betrokken partijen heldere afspraken maken en elke partij moet zijn aandeel in de aanpak optimaal uitvoeren.

Aanvalsplan gezond leven voor kinderen en jongeren

Emmen zal in aanvang niet de gehele Amsterdamse ketenaanpak voor kinderen met overgewicht of obesitas, inclusief alle preventieve activiteiten, kunnen gaan overnemen en implementeren. Vooral nog concentreren we ons op de 1000-dagen aanpak. Aangezien we daar in Emmen middels Een Goede Start al mee bezig zijn, zal deze aanpak geïntensiveerd worden.

Een Goede Start

Op donderdag 19 oktober 2017 is bekend geworden dat een (filantropisch) vermogensfonds in 2018 eenmalig een investering doet van € 90.000,- om de activiteiten van Een Goede Start te versnellen. Een Goede Start is een belangrijk onderdeel van het programma “Kans voor de Veenkoloniën” (KvdVK), waarin 13 gemeenten uit de Groningse en Drentse Veenkoloniën, alle zorgverleners in deze regio en de GGD-en uit beide provincies samen met de inwoners langdurig samenwerken aan verbetering van de gezondheid.

Met een integrale aanpak vergroot Een Goede Start het bereik en effect van preventie en interventie van risico's voor (kwetsbare) zwangere vrouwen, gezinnen en kinderen. Het aanbieden van coaching activiteiten aan groepen (zoals Samen Zwanger, Samen Ouders en voorlichting op scholen) zijn belangrijke onderdelen. Daarmee verbeteren de kansen voor en de ervaringen met uitkomsten van de gezondheid van de komende generatie(s).

Vanuit het programma "Kans voor de Veenkoloniën" (KvdVK) is inmiddels toegezegd dat gedurende de looptijd van KvdVK jaarlijks € 30.000,- beschikbaar wordt gesteld in dit kader voor de gemeente Emmen.

In bijlage 4 is het persbericht hierover toegevoegd.

Gemeente Emmen

De gemeente Emmen doet actief mee in Een Goede Start. Met de gelden van het vermogensfonds en de aanvulling vanuit KvdVK willen we inzetten om 15 kwetsbare gezinnen te ondersteunen in het gebied de Blokken (15 keer anders). Naast de investering van het vermogensfonds in 2018, zullen voor de resterende jaren extra middelen nodig zijn om dit in stand te houden.

Verder zijn we voornemens om naast de investering van het vermogensfonds ook in een ander gebied (de Monden of de Velden) in te zetten op het terugdringen van gezondheidsverschillen en hiermee problematische familieculturen aan te pakken.

De gelden zullen ingezet worden voor de 1000-dagen aanpak volgens de Amsterdamse methodiek. Een methodiek waar vanuit Een Goede Start al aan mee wordt gewerkt.

Het actieplan 'De eerste 1000 dagen' richt zich op de periode vanaf de conceptie. Deze eerste duizend dagen zijn een belangrijke fase in de ontwikkeling van het kind. Een gezonde leefstijl vanaf het eerste begin biedt de meeste kansen op een goede gezondheid. Bovendien vermindert daarmee het risico op overgewicht op latere leeftijd. Als een kind op jonge leeftijd al te zwaar is, is het risico dat hij of zij dat blijft groot: zeven op de tien vijfjarigen met overgewicht zullen als volwassene kampen met overgewicht of obesitas. We zetten daarom in op een gezonde start voor het kind door een gezonde leefstijl te stimuleren bij (aanstaande) ouders.

Interventies gericht op het waarborgen van deze basisbehoeften moeten zo vroeg mogelijk starten, nog vóór de conceptie, en doorgaan tot minimaal de leeftijd van twee jaar, d.w.z. gedurende de eerste 1000 dagen van een kind. Er is steeds meer bewijs dat de investeringen gedurende deze periode niet alleen bijdragen aan de overlevingskansen, maar ook leiden tot voortdurende gezondheid en welzijn, en een succesvoller leven. Tijdens de eerste 1000 dagen is het lichaam van het kind zeer goed in staat om te reageren op stimuli. Deze kunnen de veerkracht en het aanpassingsvermogen van het kind optimaliseren of juist in gevaar brengen. Daarmee vormt het de basis voor een leven met respectievelijk een goede of gecompromitteerde gezondheid. Bovendien bespaart deze vroege investering (zorg)kosten.

Dekking

Om het aanvalsplan uit te kunnen voeren zijn middelen nodig. Om twee gebieden te kunnen bereiken is € 240.000,- per jaar nodig. (Zie voor financiële uitwerking bijlage 5).

In het eerste jaar (2018) zal één gebied (de Blokken) bekostigd worden door de filantropische instelling die € 90.000,- beschikbaar gesteld heeft en door KvdVK, Goede Start (€ 30.000,-): dat is totaal € 120.000,-. Voor het tweede gebied hebben wij in 2018 nog een bedrag van € 120.000,- nodig. Hier is op dit moment geen dekking voor. Wij betrekken dit bij de Berap 2018-I. Daarbij kan nog wel worden vermeld dat bij de jaarrekening 2017 gekeken zal worden of uit het betreffende beleidsveld middelen kunnen worden overgeheveld naar het boekjaar 2018. Daarmee zou het bedrag dat wordt betrokken bij de Berap 2018-I kunnen worden verlaagd.

Voor de jaren 2019 t/m 2023 (einde looptijd programma KvdVK) is € 120.000,- per jaar per gebied nodig. Daarvan heeft KvdVK toegezegd € 30.000,- per jaar bij te dragen. Dit betekent een nog ontbrekende dekking van € 210.000,- structureel. Dit zal worden betrokken bij de Kadernota 2019.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd en beschouwen uw motie met deze brief als afgehandeld.

Hoogachtend,
burgemeester en wethouders van Emmen,
de gemeentesecretaris,

I.A.A. Oostmeijer-Oosting

de burgemeester,

Loco

W

H.F. van Oosterhout